

Магіляс Ю. В., аспірант, спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування
Науковий керівник: Квітка С. А. д.держ.упр., професор, професор кафедри
державного управління і місцевого самоврядування
(Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», Дніпро, Україна)

ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ: РОЛЬ У РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ ТА РЕГІОНІВ

У сучасному світі цифрові трансформації торкнулися фактично всіх сфер суспільства, створивши можливості для розвитку цифрової економіки модернізуючи методи організації та управління діяльністю, створюючи можливості для автоматичного управління всією системою, змінюючи виробничі процеси, канали збуту та засоби комунікацій з постачальниками і покупцями, що дозволяє підвищити ефективність публічного управління діяльністю суб'єктів господарювання на рівні регіонів та територій. Основою цих процесів є цифрові платформи (далі ЦП) [1].

ЦП є механізмами, що дозволяють різним економічним акторам взаємодіяти в режимі онлайн, спрощують здійснення різних операцій, формування мереж та обмін інформацією, трансформуючи бізнес-процеси, принципи їх здійснення і моделі управління, переорієнтовуючи їх на цифрові засади. Вони також дозволяють залучити до економічних процесів людський, фінансовий капітал, створити нові робочі місця, підвищити якість послуг, в тому числі і державних. Все це є основою розвитку регіонів та територій громад.

Процеси впровадження ЦП спричиняють системні зміни, які призводять до загострення конкурентної боротьби як на глобальному просторі, так і між регіонами і навіть окремими громадами. Ті регіони та території в яких ЦП ведення бізнесу здобудуть більшу підтримку з боку органів публічного управління отримують значні переваги і стимули для подальшого цифрового розвитку.

Слід зазначити, що на сьогодні ще відсутній єдиний підхід та усталене бачення терміну «Цифрова платформа». У матеріалі підготовленому Українським інститутом майбутнього «Україна 2030е – країна з розвинутою цифровою економікою» наголошується, що визначальним завданням ЦП є об'єднання користувачів і полегшення обміну продуктами або соціальною валютою між ними, сприяючи створенню цінності для всіх учасників [2].

Є точка зору, що ЦП є бізнесом, що заснований на створенні цінностей шляхом взаємодії між зовнішніми виробниками і споживачами, здатний забезпечити відкриту інфраструктуру для учасників процесу і встановити для них інституційні «правила гри» [3]. За іншою точкою зору, ЦП використовуються для роботи організацій зовнішніх майданчиків і пов'язаних із ними екосистем, що не перебувають у власності організації і не контролювані нею. Деякі автори розглядають їх як системи які мають бути технологічною базою для комунікації великої кількості користувачів та розроблення і застосування програмних продуктів [4].

Важливу роль відіграє розуміння ЦП як взаємодії бізнесу і публічного управління, тобто існування цифрової державної платформи у вигляді концепції утворення державних органів, орієнтованих на одночасне поліпшення якості послуг, оптимізацію кількості державних службовців та зменшення адміністративних витрат.

З огляду на велику кількість теоретичних та практичних підходів до ЦП можна відзначити певні риси якими вони мають відзначатись, а саме:

- бути здатними забезпечити взаємодію різних перемінних і детермінувати моделі ведення бізнесу, засновані на цифрових новаціях;

- у значенні інформаційно-комунікаційного майданчика (хаба) створювати додаткові можливості для спілкування та обміну ідеями;
- мати значну кількість учасників, що створює певний «ефект мережі»;
- мати інфраструктурне забезпечення взаємодії між користувачами в єдиному інформаційному середовищі (в режимі онлайн);
- забезпечувати багатофункціональність, яка дозволяє орієнтуватися на широкий спектр послуг та створювати можливості для розширення згідно з потребами користувачів;
- впроваджувати модульність архітектури, що у поєднанні зі стандартними інтерфейсами дозволяє платформам розвиватися незалежно від поведінки окремих користувачів;
- сприяти новим ініціативам, використання сучасних бізнес-моделей та форм ведення бізнесу, заснованих на опрацюванні великих баз даних (Big Data);
- налагоджувати безпосередній контакт між зацікавленими учасниками (завдяки інфраструктурі і правилам, що генеруються платформою);
- створювати можливість впливу з боку платформи на кількість угод та обсяги продажу (за допомогою встановлення різних цін для учасників).

Цифрові трансформації, відбуваються дуже швидко і торкаються всіх сфер розвитку суспільства та публічного управління, сприяють зростанню цифрової економіки, модернізації управлінської діяльності та створюють передумови для впровадження платформної моделі взаємодії влади та бізнесу [5].

Однак, успішний розвиток цифрової економіки та запровадження цифрових платформ в Україні потребує формування на рівні регіонів та територій відповідної політики, яка має бути спрямована на підтримку цифрових трансформацій та цифрового розвитку. Основними завданнями у цьому напрямку, на наш погляд, мають бути: формування відповідної нормативно-правової бази з урахуванням процесів розвитку цифрових платформ та її гармонізація з міжнародними нормами; активізація співробітництва з регіонами країн ЄС; врегулювання питань стосовно захисту особистих даних і прав споживачів; стимулювання інноваційної активності в секторі цифрового розвитку; стимулювання і підтримка інноваційного розвитку технологій штучного інтелекту.

Список використаних джерел:

1. Квітка, С. (2021). Цифрова трансформація в контексті концепції «Довгих хвиль» М. Кондратьєва. *Аспекти публічного управління*, 9(S11), 24-28. <https://doi.org/10.15421/152155>
2. Україна 2030 – країна з розвинутою цифровою економікою. Український інститут майбутнього. Відновлено з <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoju.html> (дата звернення: 15.07.2022).
3. Parker Geoffrey G., Alstyn Marshall W. Van and Choudary Sangeet Paul. *Platform Revolution*. W. W. Norton & Company. 2016, 352 p.
14. Rochet J., Tirole J. Two-Sided Markets: a Progress Report. *The RAND Journal of Economics*. 2006. Vol. 37. No. 3. Pp. 645–667.
4. Spagnoletti P., Resca A., Lee G. A design theory for digital platforms supporting online communities: a multiple case study. *Journal of Information Technology*. 2015. No 30(4). Pp. 364–380.
5. Квітка, С., Новіченко, Н., Гусаревич, Н., Піскоха, Н., Бардах, О., & Демощенко, Г. (2020). Перспективні напрямки цифрової трансформації публічного управління. *Аспекти публічного управління*, 8(4), 129-146. <https://doi.org/10.15421/152087>